

Notitie 01939-57800-05v2
Omgevingsplan zandwinning Echten;
Externe Veiligheid

Bezoekadres:
Stationsweg 2
8011 CZ Zwolle
Postadres:
Hoofdweg 76
3067 GH Rotterdam

T +31 (0)88-5152505
E info@cauberghuygen.nl
W <http://www.cauberghuygen.nl>

K.V.K. 58792562
IBAN NL71RABO0112075584

Datum	Referentie	Behandeld door
23 oktober 2025	01939-57800-05v2	M.J.M. Blankvoort/CVr

1 Inleiding

VOF Zandexploitatie maatschappij Echten is voornemens de bestaande zandwinning aan de Willem Moesweg in Veeningen in gemeente De Wolden uit te breiden in westelijke richting. De omvang van de uitbreiding is circa 55 ha.

De uitbreiding is op grond van het geldende omgevingsplan gemeente De Wolden (i.e. de beheersverordening Buitengebied en bestemmingsplan Luchtscheidingsinstallatie De Wijk-20) niet toegestaan. Derhalve moet een nieuw omgevingsplan worden opgesteld.

Onderdeel van het omgevingsplan is een onderzoek naar mogelijke relevantie van externe veiligheid van de ontwikkeling op de omgeving alsmede de invloed van bestaande risicobronnen op de ontwikkeling.

Onderhavige notitie brengt hiervan verslag uit.

2 Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) en aanverwante regelgeving inwerking getreden. Het voornemen wordt geïnitieerd na 1 januari 2024. Gelet hierop is het nieuwe recht conform de Ow van toepassing.

Het voornemen is niet in overeenstemming met het vigerende omgevingsplan. Gelet hierop is een wijziging van het Omgevingsplan vereist. Daartoe moet ingevolge artikel 2.1, vierde lid Ow sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het onderzoek externe veiligheid is daar een onderdeel van.

3 Situatie

De bestaande zandwinning is gelegen aan de Willem Moesweg in Veeningen in gemeente De Wolden. In westelijke richting, op een afstand van circa 680 meter van de rand van de bestaande zandwinplas, is de nieuwe zandwinplas beoogd.

In afbeelding 1 is de situatie weergegeven. Aan de oostzijde is de bestaande zandwinplas gelegen, aan de westzijde is de beoogde uitbreiding gelegen.

Afbeelding 1: Situatie (eindsituatie)

4 Hoofdactiviteiten

De hoofdactiviteiten van de zandwinning in de toekomstige situatie blijft bestaan uit het winnen van zand, maar nu vanuit de nieuwe zandwinplas. Het gewonnen zand wordt middels aan te leggen buizen vervoerd naar het bestaande werkterrein, alwaar het zand geklasseerd alsmede op- en overgeslagen wordt.

De belangrijkste activiteiten en installaties op het terrein zijn de winning van zand met behulp van een elektrisch (en tijdelijk een diesel) aangedreven zandzuiger in de nieuwe zandwinplas, de klasseerinstallatie, alsmede transportbewegingen (vrachtwagens, mobiele rupskraan en shovel) op het bestaande werkterrein.

De activiteiten vinden plaats op werkdagen in bedrijf tussen 06.00 uur en 21.00 uur. Deze situatie is beschreven in de representatieve bedrijfssituatie. Op zaterdagen is de inrichting mogelijk tussen 07.00 uur en 19.00 uur in bedrijf.

5 Bouwstenen externe veiligheid

5.1 Kwetsbare gebouwen en locaties

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan 3 categorieën 'gebouwen en locaties' waarvoor de regels in het Omgevingsplan bescherming bieden, namelijk:

- Zeer kwetsbaar (alleen gebouwen).
- Kwetsbaar (gebouwen en locaties).
- Beperkt kwetsbaar (gebouwen en locaties).

Bij het bepalen van de kwetsbaarheid van een gebouw of locatie is gekeken naar het volgende:

- Het aantal personen dat gelijktijdig aanwezig is.
- De aanwezigheidsduur van personen.
- In hoeverre personen zichzelf in veiligheid kunnen brengen bij een incident.

De gemeente moet regels opnemen in het omgevingsplan om deze gebouwen en locaties te beschermen vanwege externe veiligheidsrisico's.

5.2 Risicobronnen

Activiteiten met externe veiligheidsrisico's worden aangeduid met risicobronnen. Voor deze activiteiten moet de gemeente regels opnemen in het omgevingsplan.

In bijlage VII van het Bkl zijn activiteiten aangewezen als risicobronnen. Deze risicobronnen zijn van belang voor de regels over het plaatsgebonden risico (zie paragraaf 5.3) en de aandachtsgebieden (zie paragraaf 5.4). Het gaat om de volgende soorten activiteiten:

- Activiteiten met gevaarlijke stoffen bij bedrijven. Dit zijn verschillende milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).
- Het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen (weg, water en spoor).
- Buisleidingen met gevaarlijke stoffen die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Bal.
- Windturbines die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Bal.

In het Bkl staan ook instructieregels voor de volgende risicobronnen die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Bal:

- Opslaan, bewerken en herverpakken van vuurwerk.
- Opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik.
- Exploiteren van een IPPC-installatie voor het maken van explosieven.
- Opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen voor militair gebruik.

5.3 Plaatsgebonden risico

In het Bkl staan instructieregels over het plaatsgebonden risico voor het omgevingsplan. Gemeenten moeten in hun omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht nemen. Dit is een grenswaarde van 1 op de 1.000.000 per jaar. Dit geldt voor zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare gebouwen en locaties. De waarden voor het plaatsgebonden risico worden ruimtelijk vertaald in afstanden tot gebouwen en locaties. (Zeer) kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties mogen niet binnen de PR-10⁻⁶-contour van een activiteit

komen. In acht nemen van de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico betekent dat de gemeente alleen van de grenswaarde mag afwijken onder de voorwaarden die in het Bkl staan.

5.4 Aandachtsgebieden en voorschriftengebieden

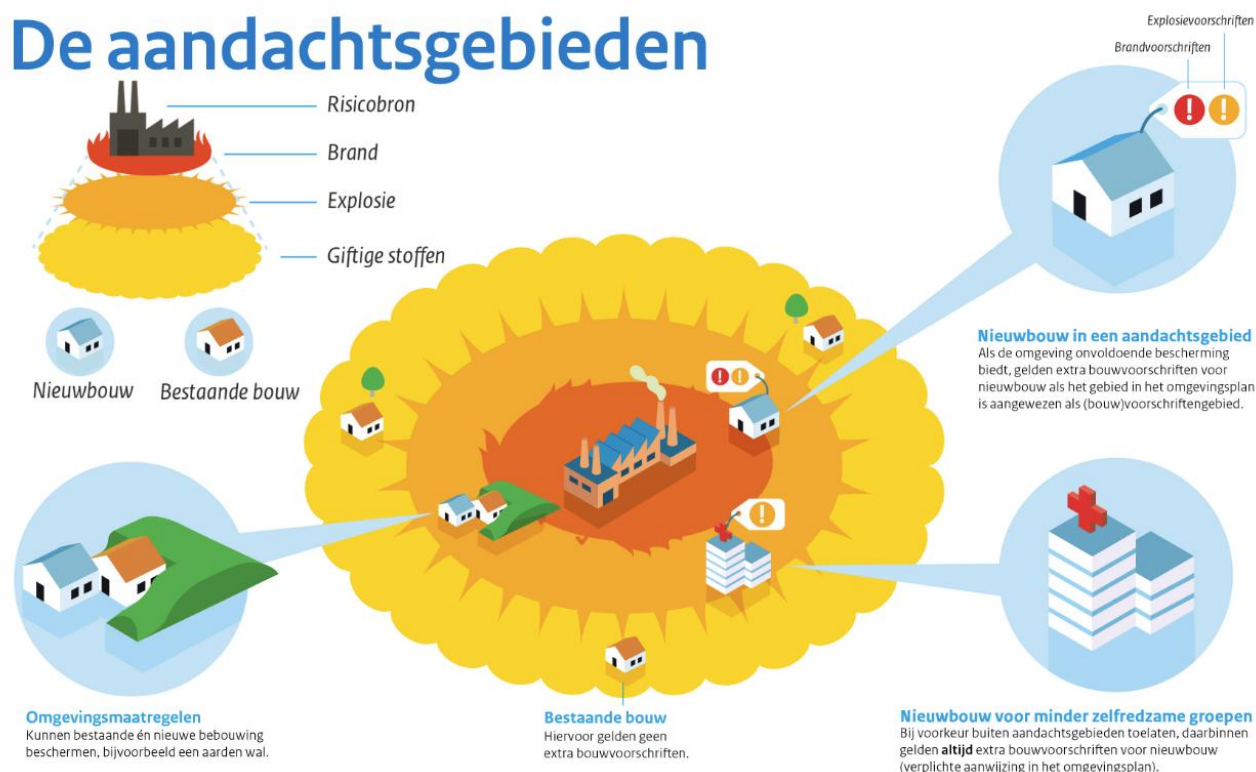
Het werken met aandachtsgebieden voor externe veiligheidsrisico's is een nieuwe manier van omgaan met het groepsrisico. Aandachtsgebieden zijn gebieden die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd kunnen zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Dat betekent dat zich binnen dat gebied bij een ongeval met gevaarlijke stoffen levensbedreigende gevaren voor personen in gebouwen kunnen voordoen. Ook al is de kans daarop klein. Het aandachtsgebied vormt een instrument om het gesprek over veiligheid en bescherming door het treffen van maatregelen te starten.

Er is een onderscheid tussen drie soorten gevaren: warmtestraling (brand), overdruk (explosie) en concentratie giftige stoffen in de lucht (gifwolk). Daarmee zijn er ook drie typen aandachtsgebieden:

1. Brandaandachtsgebied.
2. Explosieaandachtsgebied.
3. Gifwolkaandachtsgebied.

De aandachtsgebieden zijn een kenmerk van een activiteit met externe veiligheidsrisico's. Ze gelden vanaf het begin van het verrichten van de activiteit. In afbeelding 2 is daartoe het principe weergegeven.

Afbeelding 2: Principe van aandachtsgebieden (bron: IPLO)

Ingevolge artikel 5.15 Bkl moet de gemeente in het omgevingsplan binnen deze aandachtsgebieden rekening houden met het groepsrisico. Hierbij gaat het om de kans per jaar dat tien of meer personen overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een aandachtsgebied.

Een gemeente kan binnen een aandachtsgebied voorschriftengebieden aanwijzen. Een voorschriftengebied kan een deel van of het gehele aandachtsgebied zijn. De gemeente wijst in dat geval een locatie binnen een (brand- of explosie)aandachtsgebied als (brand- of explosie)voorschriftengebied aan in het omgevingsplan. In dit deel van het aandachtsgebied gelden dan aanvullende bouweisen voor nieuwbouw en vervangende nieuwbouw van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen.

Deze aanvullende bouweisen staan in de artikelen 4.90 tot en met 4.96 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Zij hebben tot doel om mensen in een gebouw beter te beschermen tegen de effecten van een brand of explosie. Voor gedeelten van het bouwwerk buiten het voorschriftengebied gelden geen aanvullende bouweisen uit het Bbl. Als de gemeente geen brand- of explosievoorschriftengebied in het omgevingsplan heeft aangewezen, gelden binnen het aandachtsgebied geen aanvullende bouweisen.

6 Mogelijke effecten externe veiligheid vanwege zandwinning op omgeving

6.1 Algemeen

Zoals hiervoor in paragraaf 5.2 is beschreven, worden activiteiten met externe veiligheidsrisico's aangeduid met risicobronnen. In dit hoofdstuk wordt beoordeeld of de zandwinning aangeduid moet worden als risicobron.

6.2 Toetsing zandwinning als risicobron

De beschreven hoofdactiviteiten uit hoofdstuk 4 van deze notitie zijn getoetst aan hoofdstuk 3 Bal alsmede aan bijlage VII Bkl. Uit die toetsing blijkt dat de zandwinning geen risicobron is.

Gelet hierop is geen sprake van effecten externe veiligheid vanwege de zandwinning op de omgeving.

7 Mogelijke invloed van bestaande risicobronnen op de zandwinning

7.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt beoordeeld of in de nabijheid van de zandwinning bestaande risicobronnen zijn gelegen, die mogelijk van invloed zijn op de zandwinning.

7.2 Bestaande risicobronnen

Aan de noordzijde van het plangebied is een bestaande monovergistinginstallatie gelegen aan de Oshaarseweg 55, waarvoor een vergunning is verleend.

Ten noorden van het plangebied is de spoorlijn Zwolle – Hoogeveen gelegen. Over deze spoorlijn vindt vervoer plaats van gevaarlijke stoffen. Vanwege de aard van de gevaarlijke stoffen alsmede de intensiteit van het transport daarvan is dit spoortracé opgenomen in het Basisnet. Dit is dus een bestaande risicobron.

Ten zuiden van het plangebied is Rijksweg A28 gelegen. Over deze Rijksweg vindt vervoer plaats van gevaarlijke stoffen. Vanwege de aard van de gevaarlijke stoffen alsmede de intensiteit van het transport daarvan is de A28 opgenomen in het Basisnet. Ook dit is een bestaande risicobron.

Ten zuiden van zowel het plangebied alsmede de A28 is een buisleiding gelegen, waardoor vervoer plaatsvindt van aardgas onder hoge druk. Dit is een milieubelastende activiteit, aangewezen in bijlage VII Bkl. Ook dit is dus een bestaande risicobron.

Tenslotte zijn aan de zuidzijde binnen het plangebied twee ondergrondse leidingen gelegen voor het transport van methaan en stikstof ten behoeve van de Luchtscheidingsinstallatie De Wijk-20. Laatstgenoemde installatie is inmiddels blijvend buiten gebruik gesteld en geamoveerd. Dit betekent dat de laatstgenoemde ondergrondse leidingen ook blijven buiten gebruik zijn gesteld. Deze twee leidingen zijn derhalve geen bestaande risicobronnen en worden verder buiten beschouwing gelaten.

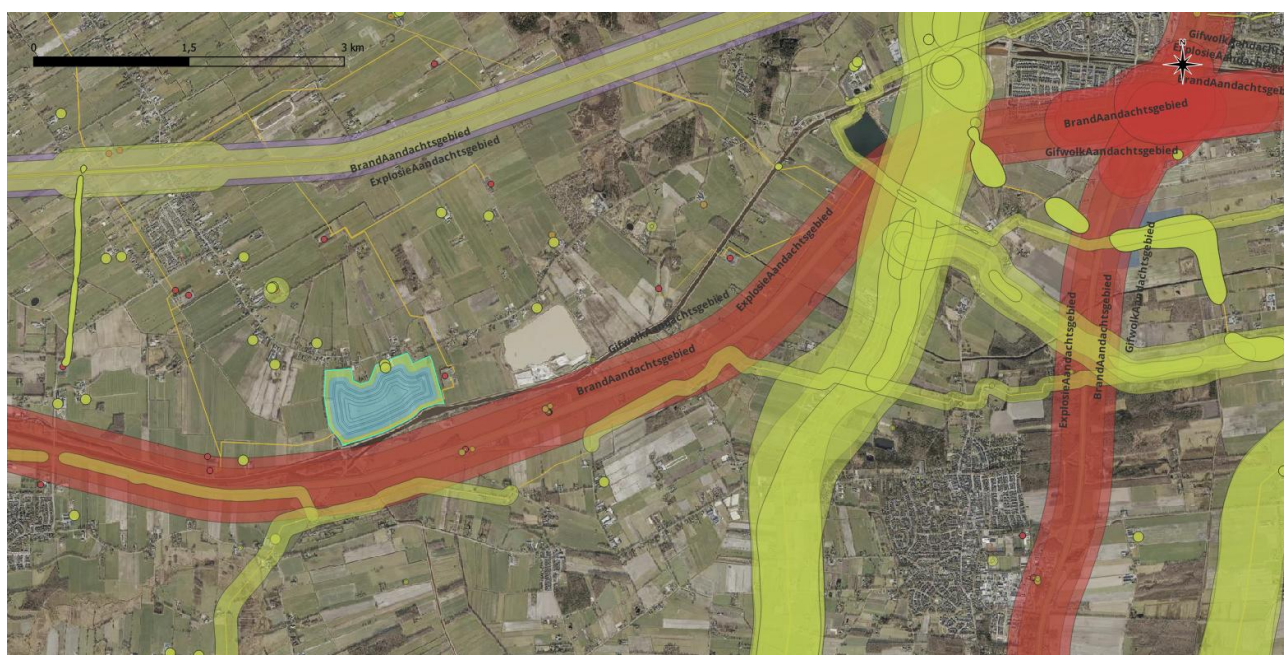
In afbeelding 3 zijn de beschreven bestaande risicobronnen grafisch weergegeven ten opzichte van de zandwinning.

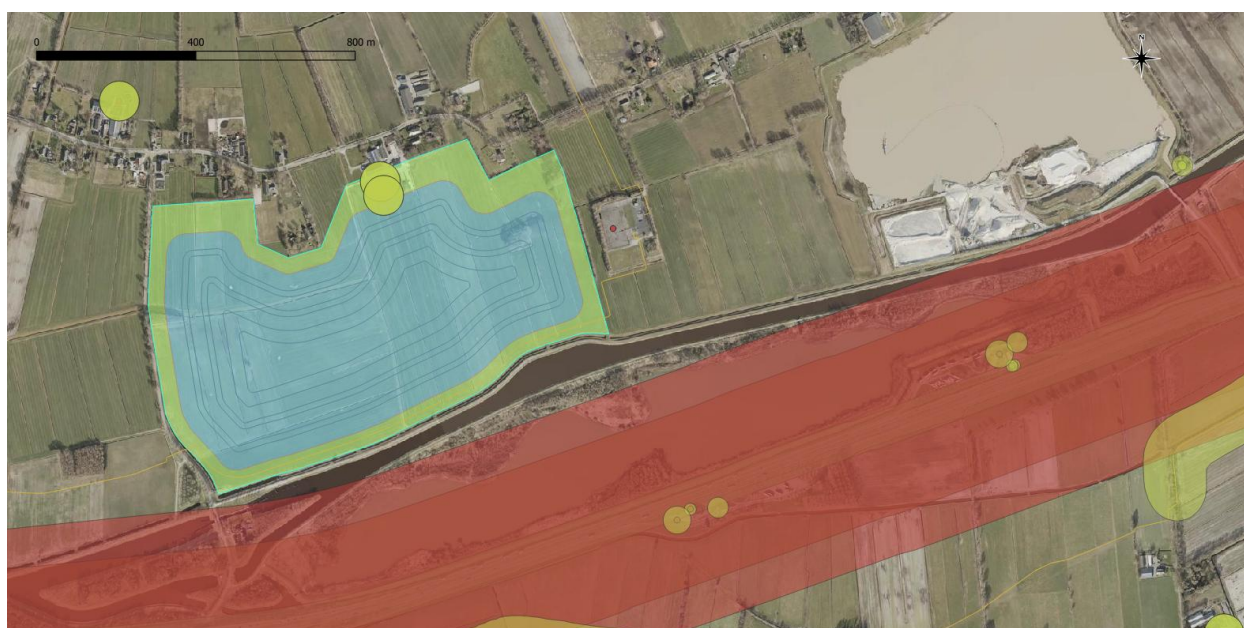
Afbeelding 3: Bestaande risicobronnen (bron: atlasleefomgeving.nl/kaarten)

7.3 Plaatsgebonden risico en aandachtsgebieden bestaande risicobronnen

Zoals in paragraaf 5.2 is beschreven zijn de bestaande risicobronnen van belang voor de regels over het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden. De afstanden behorende bij het plaatsgebonden risico alsmede de omvang van de aandachtsgebieden voor de bestaande risicobronnen zijn vastgelegd door het Rijk en zijn grafische weergegeven in afbeelding 4 (overzicht) en afbeelding 5 (detail).

Afbeelding 4: Overzicht plaatsgebonden risico en aandachtsgebieden bestaande risicobronnen (bron: atlasleefomgeving.nl/kaarten)

Afbeelding 5: Detail plaatsgebonden risico en aandachtsgebieden bestaande risicobronnen (bron: atlasleefomgeving.nl/kaarten)

Uit de afbeelding 4 en 5 blijkt dat de zandwinning buiten de afstanden van het plaatsgebonden risico alsmede buiten de aandachtsgebieden zijn gelegen.

De vergistingsinstallatie heeft een veiligheidsafstand van 50 meter vanaf het middelpunt van de vergister en de navergister. Deze afstanden zijn overigens niet relevant voor de zandwinlocatie. De zandwinlocatie is namelijk geen (beperkt) kwetsbaar gebouw of locatie en ook geen zeer kwetsbaar gebouw.

Gelet hierop zijn de bestaande risicobronnen niet van invloed op de ontwikkeling van de zandwinning.

8 Conclusie

VOF Zandexploitatie­maatschappij Echten is voornemens de bestaande zandwinning aan de Willem Moesweg in Veeningen in gemeente De Wolden uit te breiden in westelijke richting. De omvang van de uitbreiding is circa 55 ha.

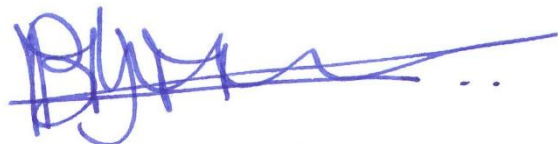
De uitbreiding is op grond van het geldende omgevingsplan gemeente De Wolden (i.e. de beheersverordening Buitengebied en bestemmingsplan Luchtscheidingsinstallatie De Wijk-20) niet toegestaan. Derhalve moet een nieuw omgevingsplan worden opgesteld.

Onderdeel van het omgevingsplan is een onderzoek naar mogelijke relevantie van externe veiligheid van de ontwikkeling op de omgeving alsmede de invloed van bestaande risicobronnen op de ontwikkeling.

Uit het onderzoek blijkt dat de activiteiten van de zandwinning niet als risicobron wordt aangeduid conform hoofdstuk 3 Bal alsmede bijlage VII Bkl. Gelet hierop is geen sprake van effecten externe veiligheid vanwege de zandwinning op de omgeving.

Voorts blijkt uit het onderzoek dat de zandwinning buiten de afstanden van het plaatsgebonden risico alsmede buiten de aandachtsgebieden zijn gelegen. Gelet hierop zijn de bestaande risicobronnen niet van invloed op de ontwikkeling van de zandwinning.

Cauberg Huygen B.V.

De heer mr. ing. M.J.M. Blankvoort
Senior adviseur